

13.08.2024

Asia: VN/12457/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024)

Luku 1. Johdanto

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 3. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 4. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 5. Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 6. Kokonaisturvallisuuden tulevaisuus

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

OSA 2: Strategiset tehtävät

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse strategisen tehtävän numero ja nimi sekä nimeä osio (Päämäärä ja tavoitteet; Toiminta-ajatus; Toimijat).

-

Yleiset kommentit strategialuonnokseen.

Kirjoita yleiset havaintosi strategialuonnoksesta.

Korkein hallinto-oikeus esittää lausuntonaan seuraavan.

Turvallisuusstrategialuonnos on varsin kattava ja sen valmistelu sekä tavoitteet ovat erinomaiset. Korkein hallinto-oikeus esittää alla joitakin huomioita, jotka liittyvät tuomioistuinlaitoksen ja erityisesti hallintolainkäytön merkitykseen yhteiskunnan turvallisuuden takaamisessa.

Korkein hallinto-oikeus on ylin tuomioistuin hallintoasioissa. Sen tehtävänä on osaltaan ylläpitää oikeusvaltion toimintaa takaamalla oikeusturva, varmistamalla hallinnon lainalaisuutta ja ohjaamalla oikeus- ja hallintokäytännön yhdenmukaisuutta. Se tutkii ja ratkaisee ylimpänä oikeusasteena alueellisten hallinto-oikeuksien ja markkinaoikeuden ratkaisuista tehdyt muutoksenhaut. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen voi valittaa suoraan esimerkiksi valtioneuvoston yleisistunnon päätöksistä. Lisäksi korkein hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ylimääräisiä muutoksenhakuja ja voi myös tehdä esityksiä lainsäädäntöasioissa. Se valvoo hallintotuomioistuinten lainkäyttöä.

Korkeimman hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan tuomioistuinlaitoksen – mukaan lukien ylimpien tuomioistuinten – roolia yhteiskunnan turvallisuuden takaamisessa ei ole huomioitu turvallisuusstrategiassa riittävästi. Yhteiskunnallisen luottamuksen ja vakauden sekä niiden myötä resilienssin ylläpitämisessä tuomioistuimilla on erittäin tärkeä merkitys. Erityisesti kriisitilanteissa on tärkeää huolehtia laillisuuden ylläpitämisestä ja varmistaa, että tuomioistuinten tehokas toiminta voi jatkuu.

Korkein hallinto-oikeus tuo lisäksi esille, että hallintotuomioistuimia, tai ylipäänsä hallintolainkäytön merkitystä yhteiskunnan turvallisuuden turvaamisessa ei mainita turvallisuusstrategiassa lainkaan. Esimerkiksi kohdassa 5.1 (julkinen hallinto) mainitaan toiseksi viimeisessä kappaleessa valtioneuvoston tehtäviä hoitavina poliisilaitokset, ulosottovirastot, syyttäjänvirastot, työ- ja elinkeinotoimistot, verotoimistot, Tulli ja oikeusaputoimistot, mutta ei tuomioistuimia. Vastaavasti mainitaan kohdassa 11 ainoastaan riita- ja rikosasiat, mutta ei lainkaan huomioida hallintolainkäytön tärkeyttä yhteiskunnan turvallisuuden ja huoltovarmuuden takaamisen kannalta.

Korkein hallinto-oikeus on toimivaltainen käsittelemään erittäin laajan kirjon hallintolainkäyttöasioita. Näihin lukeutuvat muun ohella suorat valitukset valtioneuvoston yleisistunnon päätöksistä, ulkomaalaisasiat, sosiaali- ja terveysasiat (ml. esimerkiksi lastensuojelu- ja mielenterveysasiat), hankinta-asiat sekä maankäyttöön liittyvät asiat. Myös hallinto-oikeudet

käsittelevät vastaavasti varsin laaja-alaisesti yhteiskunnan toimintojen kannalta kriittisiä asioita. On ymmärrettävä hallintotuomioistuinten merkitys kriisitilanteissa sekä varmistettava näiden toimintakyvyn säilyminen.

On välttämätöntä turvata oikeusvaltion toimivuus myös yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa. Tuomioistuimilla on tässä keskeinen rooli. Turvallisuusstrategiassa olisi korkeimman hallinto-oikeuden näkemyksen mukaan myös tähän nähden tarpeen huomioida tarkemmin tuomioistuinlaitoksen, ja tässä erityisesti hallintotuomioistuinlinjan, merkitys yhteiskunnan turvallisuuden takaamisen kannalta.

Lausunnon on valmistellut kansliapäällikkö Jenny Rebold. Lausunto on käsitelty korkeimman hallinto-oikeuden kansliaistunnossa 12.8.2024.

Presidentti Kari Kuusiniemi

Kansliapäällikkö Jenny Rebold

Tukiainen Elina
Korkein hallinto-oikeus